

Llegenda sobre el bullidor de Sant Esteve

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al lloc dit del Bullidor de Sant Esteve als peus del Bastareny. Pista de Bagà a Molnell. PK. 4'7
Emplaçament	Al riu Bastareny al lloc homònim. Pista de Bagà a Fonts de l'Adpu. PK.6 hi ha un sender que hi va
Alçada:	924

Coordenades:

Latitud:	42.26931
Longitud:	1.80582
UTM Est (X):	401518
UTM Nord (Y):	4680368

Classificació

Número de fitxa	08093 - 119
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Costumari
Estil / època:	Medieval
Segle	XIV
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Sense accés
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08092A0040902110000YP

Fitxes associades:

[Resclosa i captació d'aigües de la central Manresana a la font del Violí](#)
[Bullidor de Sant Esteve](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Pere Cascante i Torrella
ds., 05/10/2019 - 02:00

Descripció

A mitjans segle XIV , en algun d'aquells anys marcats per la pesta negra i la sequera, segons diuen feia prop de set mesos que no plovia ni una gota a la comarca. Les fonts s'havien perdut, el bestiar es moria de set i la gent cada vegada havia d'anar a buscar l'aigua més lluny. La sequera era tan greu que de molts dels nostres rius només se'n conservava el traçat com si d'un camí de còdols es tractés. Per tal d'implorar aigua, els habitants de la baronia de Pinós van fer una processó pel mig del riu Bastareny, que també s'havia assecat per complet. Iniciaren el recorregut, just a la sortida del sol, des de sota de l'església parroquial de Bagà, al Pont de la Vila, i anaren fent diverses parades a sota Sant Joan de l'Avellanet, a sota la Torre de Santa Magdalena, a Sant Martí del Puig... Durant la solemne processó, encapçalada per un gran creu i closa per les relíquies del Protomàrtir Sant Esteve, els feligresos, amb gran recolliment, no pararen de suplicar al seu patró que la tan desitjada aigua arribés ben aviat. Mentre anaven avançant, el llit del riu s'anava fent cada vegada més costerut i dificultós de seguir. Prop del pont del Molí del Puig, quan ja portaven més de tres hores de processó, aquesta feu una parada sense deixar d'invocar el sant patró. El prevere que portava la pesada creu que obria la processó la deixà a terra, i de sobte, d'allí mateix, en sorgí un generós doll d'aigua fresca que s'escampà amb rapidesa pels peus dels congregats, omplint en poc temps la llera seca del riu. Aquest bullidor, que prengué el nom de Sant Esteve, va solucionar l'extrema sequera i, segons diuen, mai més no s'ha eixugat.

Observacions:

De relats semblants a aquest, en el qual un determinat sant o marededéu protagonitza un miracle vital per als seus feligresos, se'n troben molts i diversos a la nostra comarca, i tal i com ja hem comentat anteriorment, hem optat per no incloure'ls tots degut a les seves enormes semblances, per evitar de fer un recull d'intervencions celestials destinades a afavorir el poble (la qual cosa resta lluny dels nostres objectius) i perquè moltes d'elles han acabat conformant el cànon de dogmes de fe de determinades imatges o relíquies. Tan és així que el caràcter llegendari d'aquests relats, tot i que innegable, pot prendre altres formes i/o estructures que els singularitza i els deriva cap a altres gèneres de la literatura oral popular més propers als de caràcter eminentment religiós, especialment els goigs . Així mateix, molts d'aquests miracles i les intervencions celestials que els produeixen esdevenen pràcticament una còpia els uns dels altres (acabar amb la sequera, vèncer la pesta o d'altres malures, sanar els ramats...). És per aquest motiu que en aquest recull només hem inclòs aquells veritablement singulars o dignes d'esment per motius concrets que justifiquem convenientment en cada cas. Si finalment hem inclòs aquest relat en aquest recull ha estat perquè ha mantingut el seu caràcter llegendari al llarg dels segles, es troba molt arrelada a la població i, creences a part, ha estat transmesa sempre com a llegenda. A banda, com acabem de comentar al punt anterior, de la seva innegable originalitat respecte altres miracles relativament semblants.

Història

Llegenda d'origen medieval que va lligada a la construcció de l'església de Sant Esteve de Bagà i el seu patró. Aquesta llegenda ha estat recordada pels baganesos i gisclarenyencs. En època medieval se la coneixia com a "font de sant Esteve"

Bibliografia

CABALLÈ I CANTALAPIEDRA, F (1996). Les tres-centes cases de Giscareny. Columna Albí; SERRA I VILARÓ, J (1989). Les Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Llibre I, Llibre II i llibre III. Centre d'estudis baganesos. DDAA (1988), Bagà la capital històrica de l'alt Berguedà. Ajuntament de Bagà

